

IV. Letnik.

12. zvezek.

Venec

cerkvenih bratovščin.

Izhaja 24. dan vsakega meseca.

Urejuje

dr. Francišek Ušeničnik.

Vsebina 12. zvezka.

	Stran
Sveto leto. (Namen svetega Očeta — priporočen v molitev za mesec december.)	177
Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa.	
Blaženi Domicijan	179
Bela rožica	182
Prva Marijina družba na Kranjskem	184
„Duša Kristusova“	189
Razna poročila	191
Zahvala za uslišano molitev	192

„Venec“ prejeman pri upravništvu stane na leto 1 K 20 h, po pošti pošiljan 1 K 44 h. Denar za naročbo se pošilja: Upravištvu „Venca“ v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2; dopisi, zahvale za uslišano molitev in darovi za pobožne namene pa uredniku pod naslovom: dr. Fr. Ušeničnik v Ljubljani, Semenišče.

V Ljubljani, 1900.

Izdaje „Katoliška Bukvarna“. — Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Vabilo na naročbo.

Ker je ta zvezek zadnji IV. letnika, naznanjamo vsem naročnikom in bravcem „Venca“, da bode list tudi v prihodnje izhajal kakor doslej: 24. dan vsakega meseca. Cena mu ostane ista: v upravnishtvu prejeman stane na leto 1 K 20 h, po pošti pošiljan 1 K 44 h. Denar za naročbo naj se pošilja: Upravnishtvu „Venca“ v Ljubljani, Koptarjeve ulice šte. 2. Spisi, zahvala za uslišano molitev in darovi za pobožne namene pa naj se pošiljajo uredniku pod naslovom: dr. Frančišek Ušeničnik, v Ljubljani, Semenishče.

Uredništvo in upravnishtvu „Venca“.

Dobrotni darovi.

Za sveto Detinstvo:

iz Sevnice po g. kapelanu Čemažarju 28 K 60 h; iz Naklega 20 K 10 h; šolarji v Dražgošah 1 K 20 h.

Za misijon v Afriki:

Župnija sv. Katarina v Topolu 6 K.

Za najpotrebniše misijone:

Fr. Kepec 10 K, U. Starec 2 K, M. Starec 2 K.

Za cerkev sv. Jožefa v Mariboru:

S. P. v T. 4 K 80 h.

Za kruh sv. Antona:

Fr. Kepec 6 K, M. Starec 4 K, U. Starec 1 K, Marija Wolf v Vipavi 5 K.

Dušni vodnik, molitvenik za slabe oči, z zelo velikimi črkami; v marmorni ali rudeči obrezi 2 K, v zlati obrezi 2 K 60 h. * * * * *

V molitev so priporočeni

I. za ves mesec december namen sv. Očeta: *sveto leto*.

II. za posamezne dni:

1. Škofovi zavodi v Ljubljani.	19. Ustanovitev Marijine družbe sa mladeniče.
2. Fare brez duhovnikov.	20. Kateheti v srednjih in ljudskih šolah.
3. Misijoni v Indiji in na Kitaj.	21. Izpridena mladina po mestih.
4. Neka bolnica.	22. Katoliška delavska društva.
5. Poklic v redovniški stan.	23. Katoliški časniki.
6. Ljubljanska škofija.	24. Dobrotniki ubogim učencem.
7. Misijon v Gorici.	25. Mir avstrijskim narodom.
8. Marijine družbe.	26. Duhovsko semenišče v Ljubljani.
9. Neki dijak v visokih šolah.	27. Rasširjanje pobožnosti do presv. Srca Jezusovega.
10. Molitev sv. rožnega venca.	28. Nedolžna mladina.
11. Avstrijski škofje.	29. Vsi živi in mrtvi udje molitvenega apostolstva.
12. Volitve v državni zbor.	30. Sv. Oče Leon XIII.
13. Vsi, ki trpe hude izkušnje.	31. Zahvala za prejete dobrote v preteklem letu.
14. Katoliška učiteljska društva.	
15. Zapuščene sirote.	
16. Da bi moški bolj pogosto premajali presv. Rešno Telo.	
17. Trdovratni grešniki.	
18. Izpolnjevanje postne zapovedi po mestih.	

Molimo.

Gospod Jezus Kristus! V edinosti s onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presvetem Srcu in ga še zdaj hvališ brez konca v sakramentu presv. Rešnega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Srca preblašene, brezmadešne Device Marije, Tebi darujem danes in vsak trenotek današnjega dne vse svoje namene in misli, vsa čutila in želje, vsa dela in besede.

Posebno pa Ti jih darujem za Tvojo sv. cerkev in nje poglavarja, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostolstva v tem mesecu in današnji dan.

Podobice presv. Srca Jezusovega,

na debelem finem papirju krasno izdelane v barvah, izvirne zaobljubne slike

ljublanske stolnice, so dobiti v prodajalnici „Kat. tiskovnega društva“ (H. Ničman) v Ljubljani 25 skupaj 1 K 20 h, sto skupaj 4 K 60 h. Na zadnji strani je natisnjena „Posvetitev presv. Srcu Jezusovemu“.

Prodajalnica katol. tiskovnega društva

(prej H. Ničman)

Ljubljana, Kопitarjeve ulice šte. 2

priporoča *molitvenike*:

- Večna molitev**, z rudečo obrezo 2 K 40 h, z zlato obrezo 3 K.
Osem ur pred sv. R. T., z večjimi črkami, v pol usnji 80 h, v celo usnji 1 K.
Kruh nebeški, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Vedno češčenje, v usnji 2 K 40 h., z zlato obrezo 3 K 20 h.
Filoteja sv. Frančiška Saleškega, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Pot v nebesa, življenje udov III. reda, v usnji 1 K 80 h, z zl. obr. 2 K 40 h.
Marija Devica, v usnji 2 K 40 h, z zlato obrezo 3 K 20 h.
Pravi Marijini služabnik, v usnji 1 K 60 h, z zlato obrezo 2 K 20 h.
Presveto Srce Jezusovo, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Razlaganje sv. maše, v pol usnji 2 K 50 h, v usnji 3 K, z zl. obr. 3 K 80 h.
Rafael, voditelj odrasle mladine, platno 1 K 50 h, usnje 1 K 60 h, zl. obr. 2 K.
Spomin na Jezusa, molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 70 h, z zlato obrezo 96 h.
Jezus dobri pastir, molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 72 h, z zlato obrezo 1 Kr.
Zvonček nebeški, molitvenik za otroke, v usnji 1 K 10 h, z zl. obr. 1 K. 60 h.
Jezus na križu moja ljubezen, za mladino, v usnji 1 K 60 h, z zl. obr. 2 K.
Nevesta Kristusova, v usnji 2 K 48 h, z zlato obrezo 3 K 40 h.
Ura moliti Jezusa v vednem češčenju presv. R. T., mehko vezana 24 h, trdo vezana 40 h.
Častna straža Jezusovega presv. Srca, 24 h.
Getzemani in Golgata, v usnji 2 K 60 h, z zlato obrezo 3 K 40 h.
Sv. Alojzij ali 6 nedeljna pobožnost, v usnji 1 K 40 h, z zlato obr. 1 K 80 h.
Razne knjige za **Marijine družbe** itd., itd.

Tudi ima v zalogi:

Veliko zbirko **rožnih vencev**, navadnih, po pet oddelkov, kakor tudi rožnih vencev „Naše ljube Gospe,“ bratovščine „Pomoč dušam v vica,“ „Žalostne matere božje“ . . . lesenih, koščenih, iz kokosa, iz bisernice — po različni ceni.

Svetinjice za bratovščine „Naša ljuba Gospa“, „Sv. Benedikta“, „Svetega Alojzija“, „Sv. Frančiška“, „Sv. Antona“, „Brezmadežnega spočetja“, „Sv. družine“ itd.

Srebrne svetinjice s podobo „Brezmadežnega spočetja“, po 90 h in višje.

Na razpolago so raznovrstni **škapulirji**, **križi** s stojalom in za na steno, **svete podobice**, manjše in večje — od najpriprostejših do najfinejših — tudi **podobe za okvir**.

Naj še imenujemo: Spominjske **podobice za sv. birmo**, sto skupaj 4 K 40 h; — **Spomin na prvo spoved**, sto kosov 2 K 40 h, 4 K 40 h in višje; — **Spomin na prvo sv. obhajilo**, sto skupaj 2 K 20 h, 4 K 40 h, 8 K in višje; — **Spomin na sv. misijon**, sto kosov 1 K 70 h.

Litanije presv. Srca Jezusovega, sto kosov 1 K 60 h.

 Vsa naročila se hitro izvršujejo.

Zvezek 12.

Letnik IV.

December 1900.

Sveto leto.

(Namen sv. Očeta — priporočen v molitev za mesec december.)

Komu ni še v spominu, s koliko slovesnostjo se je lansko leto popoldne pred svetim večerom pričelo sveto leto? „Sveta vrata“ v prekrasni baziliki sv. Petra v Rimu so se odprla z velikim sijajem v znak, da je odprt zaklad milosti, katere v imenu Jezusovem deli vidni poglavar svete Cerkve vsem, ki se zanje ponižno in skesano oglašajo.

Sveto leto! Ta glas se je razširil in razlegal po vsem katoliškem svetu. In dvignili so se poslušni otroci širom sveta, vzeli so v roke popotno palico in krenili so na daljnjo pot — v večno mesto. Tudi naših rojakov se je lepo število udeležilo skupnega romanja na grob apostolskih prvakov. Še več pa jih je bilo, ki so žal, le od daleč gledali in v duhu spremljali svoje domače, potujoče po svetih krajih. A tudi za tiste, ki so doma ostali, se je deloma poskrbelo. Udeleževali so se po raznih krajih svetega misijona, obiskavali so s spokornim duhom znamenita božja pota, skratka bolj živo, bolj resnobno so skrbeli za svoje zveličanje. In prav je tako. Saj to je bil glavni namen svetega Očeta, da so razpisali redno sveto leto. Sami pišejo v okrožnici z dné 11. maja lanskega leta, da se zato imenuje „sveto leto“, „ker ga spremljajo svetejši obredi in ker ponuja udeležnikom uspešnejših pripomočkov, da se očistijo pregreh in svoje duše v svetosti prenové.“ Takšen je torej glavni namen svetemu letu. A kakor da hočejo sveti Oče svojo namero še globlje zasaditi v srca svojih vernikov, nadalje v isti okrožnici pišejo: „Kaj hočemo? Edino to, da se čim več ljudi udeleži večnega zveli-

čanja. V to svrhu pa ponujamo za dušne bolezniniste pripomočke, ki jih je Jezus Kristus v našo oblast položil.“

A kakor vsako, našlo je tudi sveto leto mnogo ljudi, ki se za zveličanske dneve niso zmenili ali pa so jim po svojih močeh celo nasprotovali. Tudi teh se sveti Oče spominjajo. Prav lepo pohvalijo najprej one, ki z milostjo božjo sodelujejo, rekoč: „Ne rečem, da bi bil sedanji vek nerodoviten v dobrih delih in krščanskih čednostih. Prav mnogo najlepših zgledov nam kaže z božjo pomočjo: ni je tako vzvišene in težke čednosti, v kateri ne bi se odlikovali premnogi. Od Boga namreč ima krščanska vera to moč, da povzroči in poživlja kreposti brez odmora in vedno.“ V duhu svojem pa gledajo tudi nasprotnike krščanskega imena, ter milo vzdihne skrbni krmar Petrovega čolna: „Ako pa se kdo ozre na drugo stran, kolika tema, kolika zmeta, kako velikansko število tistih, ki strmoglavijo v večno pogubo! Zgrazamo se v neki posebni žalosti, kolikorkrat nam v misel pride, da toliko kristjanov, ki so, zapeljani po svobodi mišljenja in čutenja, zaužili strup slabih nauk, veliki dar božje vere v sebi vsak dan kvarijo. Odtod prihaja, da se je premnogim krščansko življenje pristudilo in da se je na široko nepravnost razširila. Odtod silno in neutešno hlepenje po čutnih stvareh, odtod vzrok, zakaj se skrb in misli mnogih od Boga odvrta in na svet povračajo. Težko je doznati, v koliko so se vsled tolike popačenosti temelji držav že porušili . . .“

V teh besedah, dragi čitatelji, imate vzrok, zakaj se vam v apostolstvu molitve priporoča za prihodnji mesec „sveto leto“. Na višku sveta, bi rekli, stoji sveti Oče in gleda vsenaokrog, kako izgubljeni sinovi podirajo temelje, katere je s svojim naukom postavil človeštvu Zveličar Jezus Kristus. Vera v Sina božjega pojema v srcih premnogh, Cerkev katoliško in njene služabnike blatijo po časnikih in shodih, versko življenje po družinah usiha, pokorščina otrok do starišev ponehuje, uživanje in le uživanje prepovedanega sadu je premnogim v mislih, narodi in države se več ne ravna po zapovedih božjih. — Kam pridemo po tem potu? To vemo vsi, da ta široka cesta do sreče ne vodi, ne do časne, ne do večne. Kdo more pomagati?

Kader je človeška moč prešibka, kjer ljudje ne morejo več pomagati, Bog še vedno lahko pomore. Res se človeku semtertja dozdeva, da se bližamo velikanskemu prevratu na svetu, ki bode izpremenil ves dosedanji red, ki bode porušil omahujoče stebre krščanskega življenja med nami. Prav gotovo, ko ne bi imeli trdne vere v Boga, neskončno usmiljenega in vse-mogočnega, zdvajali bi in obupavali v teh žalostnih in zlih dnevih. Toda „naša pomoč je v imenu Gospodovem“. Zato kličimo k Njemu tem zvesteje ob koncu svetega leta!

Še nekaj je pripomniti. Zgodovina nas uči, da so rimski papeži potem, ko se je dovršilo redno sveto leto v Rimu, enake milosti podelili vsemu krščanskemu svetu za nekaj mesecev. Po preteku svetega leta v Rimu, so dovolili svete odpustke vernikom po vseh krajih sveta pod pogoji, katere so po naročilu papeževem škofje naznanjali po svojih škofijah. Tako sveto leto je na primer dodelil papež Benedikt XIV. leta 1751., Pij VI. leta 1776.,

Leon XII. leta 1826. katoliškim kristjanom po širnem svetu izven Rima za šest mesecev.

Upajmo, da bomo imeli prav tako sveto leto kmalu, ko preteče doba sedanjega, ki je razpisano samo za Rim in za romarje, ki tja dohajajo. In ko se to dogodi, potem bomo imeli tem večjo dolžnost v zaupni, stanovitni molitvi klicati Boga usmiljenja, prav kakor je klical skesano kralj David: Usmili se me, o Bog, po svoji veliki milosti! A ne samo tedaj, že meseca decembra združujmo svoje molitve v namen, da ljubi Bog po svoji neizmerni milosti prenovi srca vseh katoličanov, da mrtve vzbudi k novemu življenju, omahljive utrdi v svoji milosti, slabotne okrepča s svojo pomočjo, vsem pa dodeli mir, sveti mir, katerega svet ne more dati.

—r—

Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa.

(Piše Jož. Benkovič.)

XXXVI.

Blaženi Domicijan.

Starim Slovencem je prisijala luč sv. vere iz Ogleja, zlasti pa iz Solnograda. Slovenski vojvoda Borut je sredi osmega stoletja poslal svoja dva sina Gorazda in Hotimira na Bavarsko, kjer sta sprejela krščansko vero in jo pozneje doma med svojimi rojaki razširjala. Ker pa so tujci zatirali Slovence, so se ti uprli in se celo krščanstvu izneverili. Vojvoda Valjhun, sin Hotimirov, je Slovence leta 772. premagal in jih skušal siloma pokristijaniti. A sila nikdar ni mila, in on ni veliko dosegel.

Kmalu potem (okoli leta 790.) so Kranjci in Korošci dobili dva prav previdna in dobra vladarja; na Kranjskem je vladal vojvoda Vojnomir¹⁾, na Koroškem pa vojvoda Ingo. Oba sta se sprva ustavljala krščanstvu; ko pa sta to vero bolje spoznala, sta se drage volje pokristijanila in tudi svoje podložnike pregovorila, da so sprejeli edinozveličavni nauk. Vojvoda Ingo je pri sv. krstu sprejel ime Domicijan, kakor je bilo to že tedaj po nekod navada.²⁾

¹⁾ Čitaj povest: Vojnomir ali poganstvo in krst. „Večernice“ XV. zv.

²⁾ O vojvodi Ingotu in Domicijanu je že cela literatura. Slavni Korošec jezuit Marko Hanžič († 1766), ki je pisal „Germania sacra“, dokazuje, da sta oba ena oseba, ker je Ingo pri krstu dobil ime Domicijan. Ž njim se strinja večina zgodovinarjev n. pr. baron Ankershofen, Hohenauer, Jos. vitez pl. Gallenstein, Blumberger O. S. B., Mitterdorfer Maks vitez Moro, Urban Jarnik, Karlman Flor O. S. B., Wallner O. S. B. (Annus millesimus antiquissimi Monasterii Ossiacensis, 1689.) i. dr. Nasprotnega mnenja je Ambrož Eichhorn O. S. B., a mu je Flor vse dokaze ovrgel. — Kakega rodu je bil Ingo (Domicijan)? Nemci seveda taje, da je bil Slovenec. Hanžič pa pravi: „Stat igitur, Domitianum Ducem, ortu fuisse Carnum.“ Bil je torej Korošec! Ker so bili Korošci tedaj skoraj vsi še Slovenci in so le svoje rojake volili za kneze, smemo po pravici sklepati, da je bil Domicijan Slovenec. Izvolil si je sicer latinsko ime. A to ni nič nenavadnega; saj si je tudi Nmec Winfried privzel ime Bonifacij.

Vojvoda Domicijan je bil očetovsko skrben vladar, čigar ljubeznivost in dobrotu je kmalu pridobila preproste Slovence, da so sprejeli krščansko vero. A plemenitaži slovenski se niso dali omečiti; ostali so zvesti svojim malikom. Po krščanski veri bi morali namreč priznati, da so pred Bogom vsi ljudje enaki: kmetje kakor vitezi. Tega pa v svojem napuhu niso marali. A tudi nje je vrli vojvoda skušal zlepa ukloniti, da bi postali kristijani. V ta namen si izmisli nekaj prav modrega.

Kristus je nekdam povedal priliko, da je kralj naredil ženitnino svojemu sinu. A povabljeni niso hoteli priti. Potem je poslal svoje služabnike na razpotja, da povabijo vse, katerekoli najdejo. In prišlo jih je veliko. Med svati pa je kralj opazil človeka, ki ni imel svatovskega oblačila. Njega je dal zvezati in v ječo vreči. — Svatovsko oblačilo pomeni stan posvečujoče milosti božje, katero mora vsakdo imeti, kdor hoče vredno prejeti zakrament sv. Rešnega Telesa.

Vojvoda Ingo ali Domicijan je povabil k sebi na obed krščanske svoje podložnike, preproste kmete, pa tudi plemenitaže, ki so bili trdovratni v poganstvu. Krščanske kmete je sprejel v krasne svoje dvorane, jim odkazal pri mizi odlična mesta in jih ljubeznivo pogostil iz zlatih in srebrnih posod. Poganske plemenitaže pa je pustil zunaj v veži pri navadni mizi in postregel jim je z jedili v lončenih posodah. Seveda so bili vitezi zaradi tega zelo žaljeni in so ga vprašali, zakaj jih je pred kmeti tako ponižal. A vojvoda jim odgovori: „Ne spodobi se, da bi pogani pri eni mizi sedeli s kmeti, kateri so po svetem krstu postali otroci božji in dediči nebeškega kraljestva!“ To je trdovratne poganske viteze tako ganilo, da so kmalu potem vsi prejeli sveti krst in postali kristijani.

Kako lep zgled nam je ta slovenski vojvoda, da cenimo veliko milost sv. krsta in se vselej prav skrbno in goreče pripravljamo na angelski kruh, katerega prejmemo pri sv. obhajilu!

Za časa tega vojvode se je začelo, ali pa vsaj iz poganskih običajev v krščanske izpremenilo slovesno umeščenje koroških vojvod pod Krnsko goro nad Celovcem. Na visokem kamenitem sedežu je sedel prosti slovenski kmet ter pričakoval kneza, ki se je z velikaši v kmečki obleki bližal in z eno roko držal vola, z drugo pa konja. Ko se je knez s spremstvom približal, zaklical je kmet: „Kdo je ta, ki se tam približuje?“ In ljudstvo, ki je kneza spremljalo, je odgovorilo: „Deželni knez je to!“ Dalje je vprašal kmet: „Je-li mar prostega rodu, ali je pristaš, varih in razširjevavec krščanske vere?“ „To je in bode vselej!“ potrdilo je ljudstvo. „Ali je pravičen sodnik, ali je varih duhovščine, vdov in sirot?“ vprašal je dalje. In odgovor se je glasil zopet: „To je in bode vselej!“ „Ali je oče domovine, ki zmerom in povsod le sreče domovinske išče?“ zastavil je kmet tretje vprašanje. In zopet se je oril enoglasen odgovor: „To je in bode vselej!“ Nato se oglasi isti kmetski mož: „Po kaki pravici me hoče pregnati z mojega sedeža?“ In ljudstvo mu odvrne: „Šestdeset beličev dobiš in vola in konja, katera vodi, z obleko vred, katero zdaj nosi, in vseh davkov bo oprostil tvojo hišo.“

Potem je knez stopil pred kmeta, in ta ga je rahlo udaril na lice ter opomnil, naj bo pravičen sodnik. Kmet se nato umakne s sedeža in odpelje obe živali. Na skalni stol pa stopi knez, mahne z mečem na vse štiri strani sveta in ponovi vse svoje obljube, katere so preje spremljevalci govorili. Končno je izpil iz svojega kmetskega klobuka nekoliko vode v znamenje lastne treznosti in v svarilo ljudstvu, naj bo zadovoljno s tem, kar mu daje rodna zemlja. Takoj potem je šel knez z vsem ljudstvom v cerkev Matere božje pri Gospej Sveti, kjer je škof ali prvi prelat opravil sv. mašo in kneza blagoslovil. Knežje oblečenega so ga spremljali potem k velikemu obedu, popoldne pa nazaj k skalnemu stolu, kjer so kmetje (to še-le v poznejših stoletjih) iz njegovih rok sprejeli najeme.

Med tem, ko se je ta svečanost vršila, sta smela dva kmeta žeti, kositi in celo pustošiti in požigati, kjer sta hotela, in nobeden jima ni smel braniti. To čudno navado so Slovenci zato vpeljali, da jih je spominjala, kaj bi ne le dva, temveč vsi počeli, ko bi vladarja ne imeli, ki pravico varuje vsakemu. Iz vsega tega se razvidi, da stari Slovenci niso bili sovražniki plemstva, temveč so nasprotovali le sovražnikom krščanske vere. Tirjali so, naj bodo njih vladarji svobodni, pošteni, pravični, skrbni, pred vsem pa veri in cerkvi krščanski od srca udani možje.

Ta lepa navada se je ohranila do 15. stoletja.

Blaženi Domicijan¹⁾ se je srčno boril zoper sovražnike krščanskega imena. Med drugim je v družbi z vojvodo Baldorikom rešil Dalmatince pred trinogom Ljutomislom. Doma je izpreobrnil tudi najbolj trdovratne malikovavce. V kraju Millestadium²⁾ (sedaj Millstatt) je sezidal velik samostan in v njem baje že on naselil redovnike sv. Benedikta, ki so se bili že sto let prej naselili tudi na Osojah. Ti menihi so vodili poslej dušno pastirstvo med Slovenci in v obeh samostanih priredili tudi šolo za slovensko mladino.

Domicijan je sezidal v deželi mnogo lepih cerkva, in on in njegova soproga sta bila do smrti najlepši zgled pravega krščanskega življenja.³⁾ Umrl je leta 842. in pokopan je bil pri benediktincih v Millstattu, kjer kratek nagrobni napis še sedaj spričuje njegovo svetost.⁴⁾

¹⁾ Nekateri viri ga imenujejo „svetega“. Schönleben (Annal. I.) pravi: „Quem cum zelosum fuisse promotorem fidei, acta doceant, merito Carnioliae Sanctis adnumeratur.“

²⁾ Domicijan je tam baje porušil tisoč malikovavskih kipov in na njih mestu postavil cerkev božjemu Zveličarju in vsem svetnikom. Pozneje je cerkev nosila naslov sv. Domicijana, a zdaj se zopet glasi „S. Salvatoris“. Opat Martin Caustus je leta 1127. dvignil telesne ostanke sv. Domicijana, njegove soproge in njegovega otroka. Položeni so bili v novo rakev ter vpričo velike množice ljudstva vzdane tik velikega oltarja v zid poleg zakristije. Hohenauer. Kirchengesch. von Kärnten, 56, 358. Benediktinski samostan je bil zatrt leta 1469. in izročen vitezom sv. Jurija; leta 1602. so ga prevzeli jezuitje.

³⁾ „Circa hos annos, existimo, B. Domitianum, Ducem Carinthiae, posteaquam una cum pientissima sua conjuge, construendis et reparandis Ecclesiis, fideique christianae propagandae, sedulam impendisset operam, sancto quievissse fine“ etc. Schönleben.

⁴⁾ „Hic requiescit B. Domitianus Dux, primus fundor hujus Ecclesiae, qui convertit istum populum ad Christianitatem ab infidelitate.“

Bela rožica.

Prvi četrtek v mesecu je bilo. Pater Rian je že zgodaj zjutraj imel opraviti v cerkvi; zakaj v vasi Vindal, tam doli v južni Afriki, ljudje močno hodijo k obhajilu v čast presv. Srcu, devet petkov po vrsti. Zvonilo je že poldne, ko je pater šel iz izpovednice.

Predno je šel iz cerkve, je za vrati še malo pomolil. Kar zasliši zunaj po pesku stopinje; misli si, še eden prihaja, ki bi rad za jutri opravil izpoved. Ozre se nazaj, in njegove oči se srečajo z črnimi očmi majhnega dekletca, ki je moralo imeti kaka štiri ali pet let. Otroka ni poznal, zdelo pa se mu je, kakor da ga je že videl na vrtu poleg svoje hiše. Deklica je obstala, ko je stopila pod lopo; pater ji namigne, naj pride bliže. In šla je proti njemu, nič se ga ni bala, prav kakor da bi bila domača v cerkvi.

„Kako ti je ime?“ jo vpraša duhovnik s tisto dobrohotno prijaznostjo, ki jo nedolžen otrok precej razume.

„Rozebuda (po slovensko: Rožica) mi pravijo“, odgovori dekletce. „Pestunja je zaspala, pa sem smuknila skozi ograjo pri vrtu in prišla k Vam.“

„Ali ne bodo mati v skrbeh zate, ko bodo opazili, da te ni doma?“

Ob teh besedah je dekletcu jasno obrazek zakril oblacček tihe žalosti. „Mama so umrli, takrat, ko smo bili še v drugi hiši, sedaj sem sama.“ Solze so ji zalile oči in rdeči ustnici sta zadrhteli. Pater je besedo hitro zasuknil in deklici rekel, naj gre z njim v hišo, dal ji bode kos kruha. „Rozebuda“, odgovori deklica, „bi bila rada tam, kjer je bila.“

Hotela je oditi, a tisti trenutek se ozre po cerkvi in ugleda nekaj, kar jo je ustavilo.

„Kaj je to?“ zakliče glasno in pokaže s prstom na lepo okrašeno podobo Srca Jezusovega.

„To je Jezus!“, razlaga ji duhovnik; „ali hočeš, da greva bliže?“

Rozebuda je šla s patrom bliže oltarja in ves čas je ponavljala: „Jezus! Jezus!“ Prvikrat je slišala to ime. Dolgo je ogledovalo dekletce lepo podobo.

„Zakaj pa steguje roko proti meni?“ vpraša tiho patra: „kaj hoče od mene imeti?“

„Tvoje srce hoče, Rozebuda!“ reče pater Rian. In ko vidi, da zre deklica začudena predse, kakor da ga ni razumela, govori naprej: „Želi, da ga ljubiš in sicer tako zelo, da mu rada daš, kar ti je najljubše.“

Deklica nekaj časa premišljuje, pa ne dolgo, in se je domislila. „Najrajša imam cvetice“, odgovori vsa vesela, „teh bom prinesla Jezusu.“

Potem je zopet molčala. Za nekaj časa opozori patra na ranjeno Srce in vpraša: „Kdo ga je ranil? Oh, kdo ga je tako strašno ranil?“

„Judje“, odgovori pater Rian. — „Judje“, ponavlja počasi deklica. „Pestunja mi je rekla, da sem jaz Judinja. Pa jaz ga nisem ranila; ne, jaz tega nisem storila; ne, jaz že ne!“

Pri teh besedah se je tako razvnela, da jo je peter moral miriti in tolažiti, češ, da ji že verjame, da ona tega ni storila; potem pa ji reče, naj gre lepo domov.

„Poprej ga moram še poljubiti“, odgovori otrok. Pater vzdigne dekletce kvišku k podobi; rokci je ovilo Jezusu okolo vratu, z usti pa poljubilo rano v Srcu in reklo: „Jezus! ljubim te. Ti veš, da te jaz nisem ranila.“

© da bi mnogo ljudi tako odkritosrčno ljubilo presv. Srce in mu dalo tako zaščeno, kakor ta otrok!

Pred cerkvijo se je pater poslovil od dobre deklice in ji pomagal, da je šla skozi ograjo nazaj na vrt. Zvečer je molil pred tabernakeljom: „Večni Oče! darujem ti dragoceno kri tvojega Sina za izpreobrnjenje Judov, posebno pa, da bi se izpreobrnila Rozebuda.“

* * *

Nekaj dni po tem dogodku je šel pater Rian ob sosedovem vrtu, in prišla mu je v misel judovska deklica. Tedaj zasliši, da ga kliče neki otročji glas. Rozebuda je bila. Pri ograji je stala, imela obe roki polni svetic. Dolgo se je morala truditi, da jih je toliko nabrala.

Dala je cvetice duhovniku in rekla: „Za Jezusa so; prosim, dajte jih Jezusu!“

Pater je pogledal rože, — bile so najlepše, kar jih je rastle na vrtu; potem se ozre v deklico in ji reče potihoma: „Rozebuda, jaz poznam cvetico, ki bi bila Jezusu ljubša kot cel vrt tvojih rož.“ Dekletcu se je obraz svetil veselja; zdelo se je, da je umela duhovnikove besede. Tisti trenutek jo je poklicala pestunja.

Pater Rian je šel v cerkev in dejal cvetice na oltar. Otrok jih je sam nabral, to se jim je poznalo; ena izmed belih rož z bodečim trnjem je bila krvava. To je pater vzel in jo položil k nogam pred podobo presv. Srca Jezusovega, ob enem pa je zopet daroval nebeškemu Očetu kri Kristusovo za Rozebudo — belo „Rožico“.

Minuli so tedni in meseci, in pater Rian ni več videl Rozebude. Opazil pa je, da v sosedovo hišo že nekaj časa prihaja zdravnik. Začelo ga je skrbeti. Ob priliki je povprašal vrtnarja, ki ga je že prej poznal, če je morda kdo bolan v hiši. Zvedel je, da deklico trese huda mrzlica. Nekaj dni potem je pravil vrtnar, da je dekletcu vedno huje; prvi petek v mesecu je povedal patru, da ni več upati, da bi Rozebuda še ozdravela. „Vsako noč“, tako je pripovedoval vrtnar, „se ji meša v glavi, zmedeno govori in po sili hoče iti v vašo kapelico, da jo komaj vzdržé v postelji. Dekla mi je povedala, da večkrat ponavlja besede: „Jezus me kliče!“, mislim pa, da ne vé, kaj govori, zakaj družina je judovske vere.“

Pater Rian ni rekel nobene besedice in je šel domov; pri sebi pa je bil že sklenil, kaj bode storil: še ta večer hoče bolnega otroka obiskati.

Navadna večerna pobožnost je bila končana. Neki delavec, ki je imel drugi dan pri oltarju Srca Jezusovega nekaj popraviti in premeniti, je zamudil patra še par trenutkov v cerkvi. Ko je delavcu naročil, kar je bilo treba, je hitel pater domov, da zaužije svojo skromno večerjo. Po večerji se je napolil v sosedovo hišo; ni sicer dosti upal, da bi mogel priti do otroka, vendar poskusiti je hotel. V hiši je bilo vse po koncu. Pestunja je bila

otroka nekaj trenutkov samega pustila; ta čas je Rozebuda izginila iz postelje, — nihče ni vedel kam. Ker je bila zelo slaba, so vedeli, da daleč ne more biti, in vendar je ni bilo nikjer v hiši.

Tudi pater Rian je začel z drugimi vred iskati deklico; pa iskal je zastonj. Tedaj pa mu šine v glavo misel ... „Kaj, ko bi otrok bil šel v cerkev!“ — Hitro gre iz hiše in hiti v cerkev; in glej, ni se bil zmotil. Rozebuda je bila v cerkvi. Kakor mlada ptičica je čepela pri nogah podobe Srca Jezusovega. — Ljubezen more vse. Ljubezen ji je dala moč, da je prišla tu sem.

Pater je pogledal otroka in takoj spoznal, da že ugasuje v njem mlado življenje. Tu ni bilo časa dolgo se pomišljovati; duhovnik je vedel, kaj mu je storiti; če zamudi en sam trenotek, utegne biti prepozno. Pater Rian je deklico krstil. Poklical je potem otroka po imenu, pa Rozebuda ga ni slišala. Nagnil se je k njej in tedaj je čul tih vzdihljaj: „Jezus kliče — Rozebuda!“ — Mrz je stresel rahlo telesce, in Rozebuda je izdihnila. Šla je v nebesa, da bode tam pred Srcem Jezusovim cvetela vso večnost.

Pater Rian je vzel belo zvenelo cvetico s temnordečim znamenjem in jo dejal pod stekleni zvonček pred sv. razpelom. Kadar se je zjutraj ali zvečer ozrl po osehli cvetici, je v srcu pobožno vzdihnil: „Bog bodi zahvaljen!“

Prva Marijina družba na Kranjskem.

Povedal sem vam marsikaj lepega o prvi Marijini družbi na Kranjskem, in slišal sem praviti, da ste radi brali, kako so nekdanj pri nas živeli, molili in delali sinovi Marijini. Zадnjič sem povest končal in danes hočem samo še nekaj naukov posneti iz tega, kar smo letos brali. Lepe zglede moramo ne samo občudovati, ampak jih po svoji moči tudi posnemati!

Kaj hoče Marijina družba?

Kdor hoče priti k Jezusu, se mora obrniti do Marije! V naročju Marijinem so našli Jezusa izvoljeni v Izraelu, dobri pastirci, pobožna Ana, starček Simeon; pri Mariji so našli Jezusa tudi tisti, ki jih je Bog prve poklical izmed nevernikov, — sveti trije kralji. — Jezusa iščejo tudi sinovi in hčere Marijine, in iščejo ga tam, kjer je, — pri Mariji. Zato so zapisali na svoje bandero besede: k Jezusu po Mariji!

Izkušnja kaže: kdor časti Marijo, ta ne ostane dolgo v grehu; in ko se je očistil smrtnega greha, želi in se trudi, da bolj in bolj posnema Njo, ki je mati lepe ljubezni, strahu in spoznanja božjega. Pri svoji nebeški Materi se učé otroci Marijini vsega, kar potrebujejo v svoje posvečenje... Prečista Devica je mladeničem in dekletom v zglede čistosti in ponižnosti; možje in žene se učé pri presv. božji Materi v

hišici v Nazaretu, kako morajo svoje otroke lepo izrejevati; v s e m pa je žalostna Mati božja zgled potrpežljivosti in zaupanja v Boga v žalosti in nesreči.

Pri Srcu Materinem se v nemajo srca otrok tudi v apostolski gorečnosti. Marija je ona velika Gospa, o kateri beremo na prvem listu sv. pisma, da bode v večnem boju s satanom. Z Marijo, svojo Gospo in Kraljico, hité v boj tudi vsi nje sinovi. Kjer se vojskuje Kristus z Belialom, luč resnice s temo zmote: tam se zgrinjajo v boj sinovi Marijini. Delo satanovo rušijo in podirajo, delo božje pa zidajo in podpirajo. Kjer se da kaj dobrega storiti, povsod pomagajo sinovi Marijini: v dušnih in telesnih delih krščanskega usmiljenja se kaže njih gorečnost.

Izbirajte najboljše!

Kdor stopi v Marijino družbo, se zaveže, da bode storil, ne samo, kar nam strogo velevalo božje in cerkvene zapovedi, ampak nekaj več. Marijina družba hoče vse življenje svojih udov izpremeniti in prenoviti; hrepeni po popolnosti, kakršna je mogoča vsakemu v svojem stanu. Vzgojiti hoče najboljše mladeniče, vrle može, očete, uradnike, trgovce, obrtnike; narediti hoče iz svojih udov res krščanske može, cele može.

In to še ni vse. Vsak pravi Marijin sin mora biti tudi apostol. Delati mora kot apostol med svojimi tovariši, prijatelji in znanci, med sosedi, meščani ali vaščani; pred vsem pa mora skrbeti, da je njegova domača hiša po resnici krščanska. Marijine družbe namreč niso tihe, pobožne bratovščine, katerih udje se shajajo k skupnim vajam ali pa doma sami zase lepo molijo; Marijini sinovi morajo med svet, med ljudi, v boj za pravico in resnico, v boj za sv. katoliško cerkev, v boj za Kristusa! Marijina družba je sveta vojska, ki se bojuje pod banderom nebeške Kraljice s sovražniki Kristusovimi! Za vojsko, za apostolsko delo pa seveda ni dober vsak; omahljivci in plašljivci niso za boj; v to je treba mož. Zato pa Marijina družba zbira može in mladeniče, ki jim bije v prsih pogumno in plemenito srce. Takih sicer ni mnogo, — malo je izvoljenih, — a kar jih je, so cvet moštva in edino sposobni za visoki namen, ki ga družba ima. Izbirajte najboljše — to je bilo od kraja eno izmed glavnih družbenih pravil. Kjer so grešili zoper to pravilo in sprejemali v družbo mladeniče ali može srednje vrste, so to prej ali slej obžalovali; take družbe niso rodile nobenega ali pa le malo sadú in so polagoma same od sebe razpadle.

Gospodje, ki snujete Marijine družbe, nikar ne prezirajte tega glavnega pravila! Delajte kakor Gedeon, ki je zbiral vojsko zoper Madjane. Oglasilo se mu je 32.000 mož. Gospod pa je rekel Gedeonu: Preveč ljudstva je s teboj, in Madjani mu ne bodo v roke dani. Reci možem: kdor je bojzljiv in plašljiv, naj se vrne! — In vrnilo se je 22.000 mož; ostalo jih je le še 10.000. — Pa Gospod zopet reče: Še jih je preveč; pelji jih k vodi. Kateri bodo vodo iz perišča pili, jih posebe odloči; ravno tako one, ki bodo pili na pripognjenih kolenih. — In bilo je le 300 mož, ki niso na tla pokleknili, ampak so naglo iz perišča pili; vsi drugi so na pripognjenih kolenih pola-

goma pili. Tedaj Gospod pravi: „S temi 300 možmi vas bom rešil, vsi drugi naj se vrnejo domov!“ — Tako je treba izbirati može in mladeniče za Marijino družbo; drugače družba ni to, kar bi morala biti, — ni več Marijina družba!

Apostolski poklic Marijine družbe je bil bržkone eden izmed glavnih vzrokov, zakaj deklet in ženâ dolgo časa niso sprejemali v družbo. Božja previdnost hoče, da dekleta in žena dela bolj doma, mladenič in mož pa javno. Še le okolo srede 18. stoletja so dovolili v Rimu posebne družbe za dekleta in žene.¹⁾ A sedaj, ko jih imamo, mora tudi zanje veljati pravilo: Izbirajte najboljše! Med desetimi devicami, o katerih govori sv. evangelij, je bilo samo pet modrih.

Čemu treba družbe? Saj sem sam zase tudi lahko dober kristijan!

Gotovo! Tudi tisti, ki ni v Marijini družbi, lahko moli, hodi v cerkev in prejema po večkrat sv. zakramente: to lahko stori vsak zase, brez družbe. Kdo bi to tajil? — Vprašanje je le: če to res stori? — Povejte mi no, koliko pa je mož in mladeničev, ki hodijo, ne rečem vsak mesec, ampak vsaj vse večje praznike k sv. obhajilu? Tudi deklet navadno ni težko prešteti tam, kjer ni družbe. — Pa zakaj ne pridejo? — Ta je zakopan v posvetno blago, da od samih skrbi ne utegne misliti na Boga in svojo dušo. — Drugi živi, kakor da je samo zato na svetu, da uživa; omamljen od strasti, misli samo, kako bi napasel svoje nikdar site grde želje; če se kedaj nehote spomni, kako bode po smrti, — tedaj se z neko čudovito lahkoto potolaži: bo že kako! kdo bi si sedaj s takimi mislimi grenil življenje! — Tretji ima morda dobro voljo in bi rad prišel k mizi Gospodovi, ko bi mu poti ne zastavljal hud sovražnik, ki se ga ne upa premagati. Ta sovražnik je strah pred ljudmi. O ta nesrečni strah! Mladeniči, ki se ponašajo s svojim pogumom in se ob prsi bijejo in bahato govoré, da se nikogar ne bojé, — ti mladeniči se iz samega strahu pred ljudmi ne upajo v cerkev, k izpovedi, k sv. obhajilu. Pa česa se bojé? — Da bi človek to vedel! Že sama misel, kaj poreko ljudje, jim zapre sapo.

Takole je! — Res je, kar pravijo: saj tudi brez družbe lahko pošteno, krščansko živimo. — Lahko bi že, — a v resnici vendar ponajveč ne živé tako, kakor bi morali.

Drugače je, če je mladenič ali mož, dekleta ali žena v Marijini družbi. — V Marijini družbi mladenič ni sam; z njim je toliko drugih iste starosti, istega stanu; vsi so prisegli zvestobo nebeški Kraljici, vsi hrepene za enim in istim vzvišenim namenom: vsi hočejo biti dobri, popolni krščanski mladeniči, možje. Ko mladenič vidi toliko vrlih tovarišev zbranih krog bandera Marijinega, tedaj ga mine strah, pogum mu raste, sam sebi se čudi, kako je mogel prej tako bojazljiv biti. V prsih se mu zbudi tisti plemeniti ponos, ki mu ne dá, da bi bil slabši od drugih; tudi on hoče biti, kar so drugi, sin

¹⁾ Stimmen aus Maria Laach. B. 27. pag. 241.

Marijin, ki si šteje v čast, da sme služiti v sveti vojski nebeške Gospe in Kraljice.

Če ta ali oni morda omaguje v boju in za drugimi zaostaja, mu tovariši pomagajo kvišku in ga, skoraj bi rekel, z neko nepremagljivo silo potegnejo s seboj naprej. V tem ravno je tista čudovita moč, ki jo družba ima v sebi. Vsi delajo za enega, eden za vse. Udje Marijine družbe niso kakor udje te ali one bratovščine, ki so pač vpisani vsi v eno knjigo in molijo vsi iste molitve, a drugače nimajo med seboj nobene zveze. Udje Marijine družbe so kakor udje enega telesa v živi zvezi med seboj. Če boleha en ud našega telesa, trpé z njim vsi udje in vsak po svoje pomaga bolnemu udu; če se zbodeš v nogo, ti oči pokažejo, kje tiči trn, a roka ga varno izruje, pamet pa misli, katero zdravilo bode najbolje služilo, da se rana čim prej zaceli. V Marijini družbi sta prednik in vodnik, so pomočniki in svetovavci, in vsak po svoje skrbi, da so zdravi in čvrsti vsi udje. Udje si sicer sami volijo svoje predstojnike, a ko so jih izvolili, se zavežejo, da jim bodo pokorni in poslušni. Predstojniki pa imajo dolžnost, da pazijo na vsakega posebe; in kjer vidijo, da ta ali oni ud boleha, mu morajo nemudoma pomagati; če ne izda navadno domače zdravilo, prijazen opomin, imajo pravico, da rane tudi žgo, nepoboljšljivega resno pokarajo, in če ni drugače, pa bolni ud odrežejo, malopridnega pahnejo iz družbe. Tako ostane družba vedno zdrava, tako raste in se krepi; bolnih, hromih, mrtvih udov ni v njej.

Kdo zmore to, kar hoče Marijina družba!

Visok je namen Marijini družbi. Kdo ga more doseči? Sam zase malo kdo, v družbi lahko vsakdo, ki ima resno voljo. -- Družba pošilja svoje sinove in hčere v boj zoper svet in satana, pa za taj boj jih tudi pripravlja, vadi jih rabiti orožje, s katerim se branijo v boju. Orožje, katero daje družba svojim udom v roke, so molitev in sv. zakramenti; vaje pa so skupni shodi.

Najbolj varno orožje, katero daje družba mladeničem in dekletom, je *m o l i t e v*. — Molitev je ščit, ki nas varuje ognjenih puščic peklenskega sovražnika; nadnaravna, božja moč je v molitvi. — Kdor se zapiše v Marijino družbo, zadá svojo moško besedo, da bode ta ščit vedno nosil seboj. Molitve, ki jo družba nalaga svojim udom, ni mnogo; vsak jo zlahka opravi. Hoče pa družba, da nosijo udje ta ščit vedno seboj, to se pravi: misel na Boga mora Marijine sinove in hčere spremljati na vseh njih potih, pri vsakem opravilu. Vsak večer pokličejo sami sebe na odgovor, izprašujejo svojo vest, kako so se vojskovali po dnevu. — Kdor more in utegne, gre vsako jutro k sv. maši. Pri sv. maši, kjer se skrivnostno obnavlja trpljenje in smrt Gospodova, se otrok Marijin uči trpeti za Boga, za Boga darovati samega sebe. — Pri sv. obhajilu, katero prejema družina Marijina navadno vsak mesec, ali vsaj vse večje praznike, pa dobivajo moči, da ne omagajo v boju.

Ob določenih dneh se udje shajajo v svoji cerkvi ali kapeli. Tu so sami za se, kakor družina zbrani v domači hiši. Prednik je kakor oče med

njimi: vse ga spoštuje, njegovo besedo vse posluša. Pove jim, kar se mu zdi primerno in potrebno za srečo in blaginjo cele družbe in vsakega posebe. Ker so udje ločeni po stanu in starosti, možje zase in mladeniči zase, žene posebe in dekleta posebe, zato v govorih pri skupnih shodih nobena beseda ni zastonj: vsak sliši, kar je zanj, v njegovem stanu in njegovi starosti, dobro in potrebno.

Pa človek potrebuje časih tudi solnčnih prazničnih dni, v katerih se malo izpremeni vsakdanje življenje. Ko bi bil vsak dan delavnik, pa nikoli nedelja, bi tudi najmočnejši polagoma omagal. Tudi za to je poskrbljeno v družbi. Marijina družba ima svoje praznike, svoje vesele godove. — Praznik je v družbi vselej, kadar gredo vsi skupaj k sv. obhajilu; prazničen je tudi dan, ko volijo nove predstojnike ali vsprejemajo nove ude; dan veselja je, ko praznujejo god svojega patrona, ali kadar se skupno udeležijo kake cerkvene svečanosti.

Kako lep je tak dan! Družbeni oltar je ves v zelenju in cvetju; vse diši in blišči; izmed vencev in sveč pa zre milostno na svoje otroke božja Mati, prečista Devica Marija. Mogočno petje se razlega po cerkvi, k oltarju pa stopa vrsta za vrsto, možje in mladeniči, vsak s svetinjo na prsih. — In mladenič v taki družbi naj bi ostal boječ in plašljiv, mrzel in mrtev!

In kaj še le, če pride družba iz cerkve in gre za procesijo sv. Rešnega Telesa! Visoko vihra zastava s podobo nebeške Kraljice, in za njo pristojno in moško koraka par za parom. Ljudje s spoštovanjem gledajo nanje in tiho med seboj govoré: to je Marijina družba. — Ob takih trenutkih bñje mladeniču srce hitreje, prsi se mu dvigajo, on čuti, da je sin Marijin, in za čast Marijino je pripravljen in voljan iti v boj, v smrt!

Kar se je zdelo mladeniču ali možu nemogoče, predno je bil v Marijini družbi, to mu je prijetno in lahko, odkar je sin Marijin. Če ste brali zgodovino prve Marijine družbe na Kranjskem, mi bodete radi pritrdili, da je res tako! — „Marijina družba“, je dejal sv. Alfonz Ligvorski, „je ladja Noetova; v njej je pribežališče pred povodnjivo greha in izkušnjav, ki preplavljajo svet. Posvetni ljudje najdejo v družbi obilo pomočkov, da se varujejo hudega in se ohranijo v milosti božji; zunaj družbe dobé te pomočke zeló težko. . .“ Pribežite v to ladijo vsi, ki se hočete rešiti iz valov greha in izkušnjav, — pribežite v Marijino družbo!

„Duša Kristusova.“

Angleški spis. *H. V. Rensselaer, T. J.*

Kdo more popisati moč molitvice „Duša Kristusova, posveti me“? Koliko jih je ta molitev že poklicala iz greha k pokori! Koliko jih je navdušila, da so ostali stanovitni do konca!

Morda ustrezemo bravcem, če opišemo tu, kako je nastala ta ljubezniva molitev. Splošno se misli, da jo je zložil sv. Ignacij. Saj jo še celo po njem imenujemo. V mnogih molitvenikih ima samo naslov: Molitev sv. Ignacija. Vendar je sv. Ignacij ni zložil, temveč se iz drugih vzrokov ime tega svetnika imenuje pri molitvi „Duša Kristusova“.

Pojdimo v duhu na Španko, v domovino sv. Ignacija, in obiščimo starodavno mesto Seville (izgovori Seviljo). Tu je star grad, nekdanja kraljeva palača, ki ima še dandanes mavriško ime Alcazar (izgovori Alkasár). Palača je bila sezidana v tistih časih, ko so se Rimci polastili Španije. V njej so stanovali po vrsti rimski namestniki, zahodnogotski knezi, mohamedanski kalifi ter kralji kastilski in leonski. Še le po smrti Ferdinandovi in Izabelini so se španski vladarji v Alkasarju manj mudili.

Kakršna je zgradba zdaj, je res spomenik čudovito krasnega mavriškega sloga. V osemnajstem stoletju je belež popolnoma zakrival okraske, barvano opeko, štukature, lesene izrezke in presne slike. Ko so v zadnjem času belež odstranili in poslopje prenovili v istem slogu, v katerem je bilo zidano za časa največje krasote, tedaj se je pokazalo mnogo zanimivih olupšav in brez števila arabskih, latinskih in kastilskih napisov. Iz jednega latinskih napisov se dá sklepati, kako je nastala molitvica, o kateri govorimo tukaj.

Sredi Alkasarja je krasen dvor, katerega obdajajo veličastna hodišča. Ta del poslopja je na novo sezidal Peter Grozni leta 1364., prenovil ga je pa cesar Karol leta 1524. S hodišč vodijo tu lepa vrata v prostor, ki se imenuje „dvorana Karla V.“. Okrog teh vrat je naslikan na zid širok trak, na katerem so grbi kastilski in leonski. Črez pas je narisani trak, na katerem je po latinsko napisana molitev „Duša Kristusova“. Besede so nekoliko pokvarjene, ker je pisano v španski srednjeveški latinščini.¹⁾ Molitev ni cela, in črke so na mnogih mestih na pol izbrisane.

Napis sam kaže, koliko je star. Pisan je namreč s takozvanimi meniškimi črkami štirinajstega stoletja, ki so popolnoma takšne, kakor jih vidimo na pečatih in denarjih Petra Groznega in tudi v listinah tega vladarja. S takimi črkami je pisanih še mnogo drugih latinskih in kastilskih napisov v Alkasarju. Peter je umrl leta 1369.; iz tega lahko sklepamo, da je bil napis ob vratih v dvorano Karla V. slikan še pred letom 1369., najbrž leta 1364., ko je Peter prezidaval Alkasar.

¹⁾ Glasi se: anima criste: santifica me: corpus criste: salva me: sanguis criste: libra me: aca latas: criste: lava me: pasos criste: conforta me: o benes ihesus: saude me: i ni primita: separare: te: apostol: madino defende me.

Toda zakaj so neki napisali to molitev okrog vrat? — Vse kaže, da je bila veličastna dvorana, v katero vodijo ta vrata, v tistih časih grajska kapela. Navada je pa bila, da so v notranjosti kapel in cerkvâ, pa tudi zunaj okrog podbojev vrat slikali ali izrezavali stavke iz sv. pisma, pobožne izreke, ali kratke molitvice.

Ker je kralj Peter dal to molitev napisati krog vrat v Alkasarju v Sevilji, lahko sklepamo iz tega z veliko gotovostjo, da je bila „Duša Kristusova“ v tistem času splošno v rabi med ljudstvom.

Za to imamo pa še druge dokaze, n. pr. pisane motitvene knjižice iz štirinajstega in petnajstega stoletja.

Mnogo teh molitvenikov ima molitvico „Duša Kristusova“ in zraven nje pripombo, da je papež Janez XXII. (1316—1334) podelil odpustek 300 dni vsem, ki pobožno molijo to molitev.

Iz tega vidimo, da je naša molitev nastala gotovo že v prvi polovici štirinajstega stoletja če ne še prej.

Zakaj pa se imenuje „Molitev sv. Ignacija“?

Zato ker sv. Ignacij to molitev velikokrat imenuje v svojih „Duhovnih vajah“. Sv. Ignacij ni mogel pripisati imena zlagateljevega, ker ta ni bil znan. „Duša Kristusova“ pa se je omenjala v „Duhovnih vajah“ premnogokrat; zato se je s časoma ukoreninilo menenje, da je to lepo molitev zložil sv. Ignacij sam.

Dalje časa je tudi vladal dvom, kakšni odpustki so določeni za molitev „Duša Kristusova“. Dne 9. januarija leta 1884. pa je papež Pij IX. izdal odlok, s katerim je razveljavil vse odpustke, ki so se do tedaj pripisovali tej molitvi. Za prihodnje je določil, da prejme:

- 1.) 300 dni odpustkov vsak, kdor enkrat moli „Duša Kristusova“ ske-sano in pobožno;
- 2.) odpustek sedem let (enkrat na dan), kdor jo moli po svetem ob-hajilu;
- 3.) popoln odpustek enkrat v mesecu, kdor jo moli cel mesec vsak dan. Ta popolni odpustek se prejme, ako se izpolnijo navadni pogoji.

Bog je tako hotel, da o marsikateri lepi molitvi ne vemo, kdo jo je zložil. To ni nič čudnega. V srednjem veku je večkrat kak menih zložil molitev ali pobožno pesem, in ta je postala last dotičnega samostana. Ponižni in skromni redovnik je želel, da bi ostalo njegovo ime nepoznano. Zadovoljen je bil, če je slišal, da je v ljubljeni samostanski cerkvi odmevala iz ust sobratov njegova molitev ali njegova pesem. Če je bilo prav morebiti njegovo ime znano vrstnikom, ga je drugi rod gotovo pozabil. Molitev ali pesem se je širila od samostana do samostana in je bila na-posled znana po vsej katoliški cerkvi, ime zlagateljevo pa se je že zdavnaj pozabilo. Tako se je gotovo zgodilo tudi z molitvijo „Duša Kristusova“, s katero so doslej neštevilni rodovi izražali svoja pobožna čutila in goreče prošnje.

Razna poročila.

Naznanilo ponočnim častivcem presv. R. Telesa v Ljubljani.

Po noči mej 6. in 7. decembrom bodo moški častili presveto Rešno Telo v stolni cerkvi sv. Nikolaja. — Molila se bode 21. ura: za adventni čas.

Deveti sestanek moških častivcev presv. Rešnega Telesa v Ljubljani bode drugo adventno nedeljo, 9. decembra, v šentklavški zakristiji ob navadnem času po litanijah, t. j. okolo polu 5. ure. Želeti je obilne udeležbe.

Iz Podrage. V dneh od 21. do 28. oktobra se je v naši župniji prvič obhajal sveti misijon. Vodili so ga z veliko gorečnostjo čč. oo. Jezusove družbe Doljak, Vrhovec in Žužek. Veselje je bilo videti, kako so se ga župljani pridno udeleževali in kako pazno so sledili prepričevalnim in v srca segajočim govorom čč. oo. misijonarjev. Z malo izjemami so vsi prejeli svete zakramente.

V tem milosti polnem času se je pri nas tudi ustanovila Marijina družba za dekleta. Več dobrih deklet se je že dalje časa pripravljalo in željno pričakovalo dné, ko bodo v družbo sprejete. Dné 28. oktobra se je vršil sprejem, in družba šteje sedaj 39 deklet.

Prvič so javno nastopile naše Marijine hčere pri sklepni procesiji z misijonskim križem, katera se je posebno veličastno vršila. Vodil je isto preč. g. dekan Matija Erjavec v spremstvu čč. oo. misijonarjev in mnogih sosednih gg. duhovnikov. Misijonski križ je prav lepo izdelal g. Tončič, podobar v Kamniku. Naše žene so križu oskrbele lep venec, Marijine hčere pa so ozaljšale nosila s svežim zelenjem in cveticami. Križ so nosili mladenčiči, a ob njem in pred njim so svetile Marijine hčere in udje bratovščine presv. Rešnega Telesa. Hiše, memo katerih se je pomikal sprevod, so župljani razsvetlili in lepo ozaljšali.

Reči moramo, da so hitro minuli milosti polni dnevi sv. misijona, ki ostanejo gotovo faranom v neizbrisnem spominu.

Bog daj, da seme božje besede, katero so sejali čč. oo. misijonarji, obrodi obilno sadu in da naša mlada Marijina družba vrlo napreduje v duhovnem življenju ter z lepimi zgledi blagodejno vpliva na vso župnijo, ter se tako uresniči geslo našega gorečega nadpastirja: „Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji.“

Gustav Koller, župnik.

Iz Stare Loke. Na dan sv. Stanislava, 13. novembra, smo pokopali eno izmed najbolj pridnih Marijinih hčerá, rajno Nežo Pintar. Doma je bila iz poštene kmečke hiše v vasi pri sv. Duhu. Bolehala je že par let, pa nikoli ni tožila o svoji bolezni; le bolj tiha je bila kakor poprej. Pred tremi meseci jo je sušica položila na postelj. Družbenice smo jo pogosto hodile obiskavat in tolažiti v bolečinah. V nedeljo, 11. novembra, v praznik Marijinega varstva, smo zanjo molile pri sv. maši v romarski cerkvi M. b. v Cerngrobu, in prav ta čas je rajnica mirno v Gospodu zaspala. — Pri pogrebu so ji družbenice zapele dve lepi pesmi: „Otrok Marijin, blagor ti!“ in pa „Čujte, za slovo iz groba, kaj vam sestra govori.“ — Marsikomu so bile oči solzne. — Med tovarišice so se razdelile podobice z napisom: „Mariji zvesta hčerka bila si, naj duša tvoja z Njo se veseli!“ *N. N.*

Iz Št. Vida pri Zatičini. Gotovo mi bo pritrdil vsak, kako dobro so mu služila poročila v „Vencu“ o ustanovitvah Marijinih družb. Tu ima mnogo tvarine, katero lahko porablja, ko vabi mladino v to prelepo družbo. In prav ta misel, žene tudi mene, da sporočim ljubljenu „Vencu“, da se je tudi pri nas ustanovila ta prekorsna družba za mladeniče in dekleta. Čim več jih je, tem močnejši smo, in tem laglje rečemo: glejte, tam je in ondi je, zakaj bi je ne bilo pri nas. In zgledi vlečejo na zgoraj in spodaj.

Mladiška družba je jako lepo zastopana. Ni ravno mnogoštevilna, a spaja v sebi cvet najboljših in najinteligentnejših mladeničev. Čast jim!

Dekliška družba pa je ogromna. — Da je bil sprejem tem slovesnejši, počastili so nas s svojim obiskom presvetli knez in škof Anton Bonaventura. Prišli so že prejšnji dan, ter so spovedovali pozno v noč, istotako drugi dan od ranega jutra do desetega opravila, ko so imeli slovesen govor.

Popoldne se je pričelo ob eni uri. Najprej je bila molitvena ura kot prvo nedeljo v mesecu. Ob dveh so imeli presvetli knez in škof pridigo. Nato je bil sprejem mladeničev in deklet. Po sprejemu so bile pete litanije presv. Srca Jezusovega za sklep.

Ta dan je bil eden najlepših in najveselejših v fari. Mnogi so imeli solzne oči v cerkvi in domov grede. Domov prišedši so si brisali solze veselja. Nekaj časa niso mogli dobiti besedi in le polagoma se jim je razvezal jezik. To je družba Marijina!

Kakor povsodi tudi pri nas ni bilo brez nasprotovanja. Spočetka je bilo dokaj mirno, pozneje pa se je močno delalo, da bi se odvrnil ta ali oni; toda ona mogočna Gospa, ki je glavo strla peklenski kači, je svoje branila ter ni dopustila, da se bi bili zballi in odpadli.

Zahvala za uslišano molitev.

M. J. v Š. L. se zahvaljuje prečisti Devici Mariji in sv. Jožefu za ljubo zdravje. — S. L. v papirnici Sv. Štefana pri Gradcu, se zahvaljuje Jezusu v najsvetejšem zakramentu, preblaženi Devici Mariji in sv. Jožefu, da so se ji zboljšali pri težkem delu pokvarjeni udje. — M. M. iz L. se zahvaljuje presvetemu Srcu Jezusovemu, prečistemu Srcu Marijinemu in sv. Jožefu za pre-jeto dobroto. — Fr. K. iz Skofje Loke se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, prečistemu Srcu Marijinemu, sv. Kozmu in Damijanu za ljubo zdravje. — Marija P. se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, prečistemu Srcu Marijinemu in angelu varihu za pomoč v veliki zadregi. — J. Š. iz Kamnika se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, preblaženi Devici Mariji in sv. Jožefu za pre-jeto zdravje. — M. K. iz Gutensteina na Koroškem se zahvaljuje sv. Antonu Padovanskemu, da je devetnajstletno dekle, ki sta ji bili nogi hromi, zopet shodilo. — M. S. bila je kot služkinja na Dunaju nevarno obolela in skoraj od vseh ljudij zapuščena ležala v bolnišnici. V devetdnevni pobožnosti pa se je zatekla k preblaženi Devici Mariji in sv. Jožefu ter je toliko okrevala, da se je mogla iz mesta preseliti na ugodnejše podnebje na deželi, v kar ji je pripomogla miloščrnost njej popred popolnoma neznane osebe. Zato izreka tukaj javno zahvalo Materi božji in sv. Jožefu za to veliko milost in pomoč v skrajni stiski. — M. Č. z D. M. Polja se zahvaljuje blaženi Devici Mariji in sv. Jožefu za uslišano molitev. — N. Č. se zahvaljuje blaženi Devici Mariji, sv. Jožefu, sv. Antonu Padovanskemu, sv. Blažu za ljubo zdravje.

I z j a v a.

Poslušni določbi papeža Urbana VIII. izjavljamo: čudežnim zgodbam, o katerih poroča „Venec“, pa jih cerkvena oblast ni preiskala, dajemo samo toliko vere, kolikor je gre človeški resnicoljubnosti; tega, kar je Bog posebe razodel pobožnim osebam, nimamo za verske resnice; vse pa prepuščamo nesmotljivi sodbi svete katoliške cerkve.

Urednik.

